

JESSE MARKIN
ELINA WESTINEN

JESSE
MARKIN

*käärmeitä &
PERHOSIA*

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.
Text and data mining prohibited.

Kiitämme Suomen tietokirjailijoita ja
Otavan Kirjasäätiötä kirjoitustyön tukemisesta.

© Jesse Markin, Elina Westinen ja Like Kustannus / Kustannusosakeyhtiö Otava 2026
Helsinki

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-50284-5

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2026

Sisällys

I <i>ALKU</i>	15
II <i>SADE</i>	101
III <i>KARU</i>	157
IV <i>LUMI</i>	399
V <i>KAJO</i>	507
VI <i>KULO</i>	543
VII <i>JOKI</i>	585

Käärme¹ (subst.)

Käärmeet (Serpentes) ovat jalattomia matelijoita, joita on maailmassa yli 4 000 lajia. Käärmeenpuremat aiheuttavat vuosittain kymmeniä tuhansia kuolemia ja tätäkin enemmän pysyviä vammoja.

Käärme voi eri kulttuureissa symboloida sekä viisautta ja parantamista että pelkoa ja petollisuutta. Asklepioksen sauva, lääketieteen symboli, korostaa käärmeen parantavaa merkitystä. Mutta tässä kirjassa käärmeet eivät ole eläimiä, vaan vallan, pelon ja rakenteiden ilmentymiä – voimia, jotka kietoutuvat ympärillemme huomaamatta ja iskevät silloin, kun olemme heikoimmillamme. Tämä kirja muistuttaa, ettei totuus synny itsestään: jos käärmeille antaa tilaa, ne luikertelevat rakenteisiin, joihin pitäisi voida luottaa. Siksi ne on kohdattava ennen kuin niiden myrkkyy ehtii juurtua järjestelmään.

Perhonen² (subst.)

Perhoset (Lepidoptera) kuuluvat hyönteisten lahkoon ja niitä on maailmassa yli 180 000 eri lajia. Niiden näkyvin piirre ovat suuret, värikkäät ja kuvioidut siivet, jotka usein suojaavat niitä saalistajilta. Perhoset käyvät läpi täydellisen muodonvaihdoksen, jonka vaiheita ovat muna, toukka, kotelo ja aikuinen eli imago.

Perhoset symboloivat esimerkiksi muutosta, kauneutta, toivoa ja kasvua. Ne muistuttavat, että käärmeiden rinnalla kulkee aina jotain, mikä voi murtaa pimeyden: mahdollisuus nousta uudelleen ja löytää tie kohti vapautta ja totuutta. Tässä kirjassa perhoset edustavat rakautta, uuden alun voimaa ja elämää, jota eivät määritä pelko vaan totuus.

Esipuheet

Tämän kirjan keskiössä on lapsen etu ja hänen oikeutensa nähdä, kuinka syvästi ja rajattomasti häntä rakastetaan. On välttämätöntä, että todelliset tapahtumat tuodaan päivänvaloon, jotta tapahtunut vääryys ei varjostaisi lapsemme nimeä tai hänen tulevaisuuttaan. Lapsella on oikeus kasvaa ilman virheellisten päätösten ja väärin tulkintojen painolastia, joka muuten seurasisi häntä koko elämän ajan. Varjona, jota hän ei ole ansainnut.

Yhtä tärkeää on oman maineeni puhdistaminen perusteettomista väitteistä ja syytöksistä, jotka ovat aiheuttaneet mittavaa tuhoa perheellemme. Meidän lisäksi on kyse muista perheistä ja lapsista, joiden elämä voi muuttua peruuttamattomasti, jos viranomaiset tekevät päätöksiä puutteellisella ymmärryksellä ja ilman todellista vastuunottoa. Siksi tämä teos on myös yhteiskunnallisesti merkittävä: se avaa näkymän siihen, mitä voi pahimmillaan tapahtua, kun lasten parhaaksi luotu järjestelmä ei toimi niin kuin sen pitäisi.

Keskustelut viranomaisten kanssa on nauhoitettu, ja lääketieteellisiä näkemyksiä tukevat asiantuntijalausunnat ja lukuisat lähdeviitteet, jotka jokainen lukija voi halutessaan tarkistaa ja arvioida itse. Näin kirja ei jää pelkäksi kertomukseksi, vaan se toimii myös dokumentoituna todisteena vääristä oletuksista ja niiden seurauksista.

Lapsestamme olemme käyttäneet peitenimeä hänen yksityisyytensä suojaamiseksi.

Tämän kirjan kirjoittaminen on ollut välttämätöntä, sillä tapausta on käsitelty julkisuudessa tavalla, joka on johtanut vääristyneeseen käsitykseen kokonaisuudesta. Samalla minut ja puolisoni on leimattu syyllisiksi, mikä on varjostanut lapseni oikeutta vanhem-

piinsa. Siksi tämä teos on välttämätön rehellisyyden väline kohti totuutta, kaikkine kipuineen ja haasteineen. Vain virheiden tunnistaminen ja niiden myöntäminen voivat avata tien todelliseen muutokseen. Jos virheitä kielletään, seurauksena on tuhoa ja kärsimystä niin yksilön, perheen kuin koko yhteiskunnan tasolla.

Lapsella, vanhemmilla ja perheillä pitäisi aina olla oikeus totuuteen ja oikeudenmukaiseen kohteluun. Avoimuuden, vastuullisuuden ja oikeusvaltion periaatteiden pitäisi ohjata päätöksentekoa poikkeuksetta. Tämä kirja on olemassa, jotta nämä totuudet eivät enää koskaan unohtuisi.

Jesse Markin

TÄMÄN KIRJAN PITI kertoa Jesse Markinista. Muusikosta. Emma-voittajasta. Teosto-voittajasta. Viljakkalaistuneesta pienestä pojasta ja hänen monisyisestä matkastaan eturivin artistiksi Suomessa. Mutta ei tullut muusikkoelämäkertaa eikä kahden kulttuurin välissä ja liepeillä etenevää identiteettitarinaa.

Sen sijaan tuli painajainen. Jessen koko elämä meni uusiksi ja siinä sivussa kirjaprojektikin. Tässä tarinassa kuvaamme inhimillisestä näkökulmasta ja raa'an rehellisesti, mitä tapahtuu yksilölle ja perheelle, kun yhteiskunnan tukipilarit ja instituutiot epäonnistuvat tehtävässään perustavanlaatuisesti.

Vanhempien vietyä vauvansa päivystykseen lääkärit ilmoittivat epäilevänsä ravistelua. Lääkärit perustivat väitteensä kiistanalaiseen Shaken Baby Syndrome (SBS) -teoriaan. Alkoi sinnikäs ja uuvuttava prosessi, jonka aikana Jesse ja hänen puolisonsa perehtyivät lääketieteen maailmaan syvällisesti. Mitä on oikein tapahtunut? Mikä lapsella on? Mistä löytää asiantuntijoita, jotka voivat auttaa?

Kansainvälisessä vertailussa suomalaisilla on tutkitusti korkea luottamus viranomaisiin. Tämä pätee myös yleisesti Pohjoismaihin – hyvinvointivaltioihin, joiden yhteiskuntajärjestyksen perustana ovat oikeudenmukaisuus sekä yleiset ja yhteiset pelisäännöt. Yksi tämän kirjan tärkeimmistä tehtävistä on kertoa vanhempien henkilökohtainen tarina institutionaalisten kertomusten – lääkäreiden, lastensuojelun, poliisin – rinnalla ja niiden yli.

Like Kustannus on päättänyt käyttää kirjassa esiintyvistä viranomaisista peitenimiä heidän yksityisyytensä suojaamiseksi, muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta.

Vaikka kerromme nimenomaan Jessen perheen tarinan, puhumme myös muiden syyttömien puolesta, jotka eivät ole itse pystyneet haastamaan viranomaisinstituutioita. Kirjan kautta haluamme pohtia ja arvioida terveydenhuollon, lastensuojelun ja oikeusjärjestelmän toimintaa ja päätöksiä sekä niiden välisiä yhteyksiä.

Kirjamme yhdistää yksityisen ja yleisen, henkilökohtaisen ja poliittisen. Se toimii äänenä niille, joiden tarinat jäävät liian usein kuulumattomiin.

Olen kirjoittanut tätä kirjaa monesta roolista käsin. Tutkijana, kirjailijana ja äitinä, tutkitun tiedon ja inhimillisyyden puolesta. Sieluprojekti kuvaa kirjahanketta täydellisesti. Totte Rautiainen, Jessen tuottaja ja bändikaveri, mainitsi sanan ohimennen haastatellessani häntä. Se tarttui, jäi ja kosketti syvältä.

Jessen perheen tapaus on horjuttanut peruuttamattomalla tavalla omaa uskoani suomalaiseen yhteiskuntaan ja sen eri instituutioihin. Olen aiemmin katsonut maailmaa pitkälti oman etuoikeutetun asemani kautta, joskus sokeasti ja naiivistikin. Tämä painajainen on kuitenkin näyttänyt, miten avuttomia yksittäinen ihminen ja perhe voivat isojen koneistojen edessä olla. Se on myös osoittanut, miten paljon diagnostista ja kielellistä valtaa lääkäreillä, lastensuojelulla ja poliisilla on.

Kirjaprojektin luonteen muututtua täysin roolini vaihtui vierellä kuljijaksi ja -todistajaksi. Sanoinkuvailemattomin ja raastavin tuska on ollut

Jessellä, hänen perheellään ja hänen läheisillään. Tämä tapaus on kuitenkin mennyt myös minulla ihon alle. Olen kantanut tuskaa ja tuntenut surua painajaisen alusta loppuun seuratessani Jessen perheen taistelua.

Erityisissä olosuhteissa muodostuu, kasvaa ja korostuu yli-inhimillinen sitkeys.

Elina Westinen

Sanasto

AHT (engl. *Abusive Head Trauma*)

Pienten lasten päähän kohdistuneesta väkivaltaisesta ravistelusta ja/tai iskusta aiheutuva aivovamma. AHT on lääketieteellisesti käytetty termi, joka kuvaa vammojen luonnetta ja niiden syntymekanismia. Tahallisesti aiheutettu vamma ei kuitenkaan ole lääketieteellinen diagnoosi, koska se kuvaa tekoa eikä sen seurauksena syntyneitä vammoja.

BEH (*Benign External Hydrocephalus*; suom. hyvänlaatuinen ulkoinen hydrokefalia) ja **BESS** (*Benign Enlargement of the Subarachnoid Space*; suom. imeväisikäisten hyvänlaatuinen subaraknoidaalitilan laajentuma) ovat neuropediatria tiloja, joille on ominaista kallonsisäisten nestetilojen laajentuminen. Läheisiä ja osin päällekkäisiä tiloja ovat subduraalihakeroama ja subduraalinen effuusio. Nimityksiä BEH ja BESS käytetään toisinaan myös kattokäsitteinä näille samankaltaisille löydöksille.

HUS (HUS-yhtymä)

Suomen suurin erikoissairaanhoidon toimija, joka vastaa tutkimus-, hoito- ja päivystyspalveluista pääkaupunkiseudulla ja Uudellamaalla. HUSiin kuuluu useita sairaaloita, kuten Meilahden sairaala, Lastenkliniikka, Naistenkliniikka, Jorvin sairaala ja Peijaksen sairaala. Toiminta kattaa erikoissairaanhoidon lisäksi tutkimuksen ja opetuksen, ja se tekee tiivistä yhteistyötä Helsingin yliopiston kanssa.

HII (hypoksis-iskeeminen vaurio, engl. *Hypoxic-Ischemic Injury*)

Aivovaurio, joka syntyy aivojen hapenpuutteen (hypoksia) ja heikentyneen verenkierron (iskemia) seurauksena.

RH (engl. *Retinal Hemorrhage*)

Verkkokalvon verenvuoto.

SBS (engl. *Shaken Baby Syndrome*)

Ravistellun vauvan oireyhtymällä tarkoitetaan ravistelusta aiheutuvaa pienten lasten aivovammaa. SBS luokitellaan lääketieteessä lapsen kohdistuvaksi pahoinpitelyksi, vaikka pahoinpitely itsessään ei ole lääketieteellinen diagnoosi, vaan rikosoikeudellinen termi, joka viittaa tekoon eikä sen seurauksena todettuihin vammoihin.

SBU (*Statens beredning för medicinsk utvärdering*)

Ruotsin valtion asiantuntijaelin, joka arvioi terveydenhuollon menetelmien vaikuttavuutta, turvallisuutta ja kustannusvaikuttavuutta. SBU tuottaa tutkimusnäyttöön perustuvia katsauksia ja suosituksia terveydenhuollon päätöksenteon tueksi. Toiminta perustuu riippumattomuuteen, tieteelliseen arviointiin ja lainsäädännön määrittämiin tehtäviin.

SDH (subduraalihakemooma, engl. *Subdural Hemorrhage*)

Kovakalvonalainen kallonsisäinen verenvuoto. Voi olla akuutti, subakuutti tai krooninen: äkillisesti syntyvä, päivien tai viikkojen kuluessa kehittyvä tai hitaasti viikkojen tai kuukausien aikana muodostuva verenvuoto.

ULS (Uusi lastensairaala)

HUSiin kuuluva yksikkö, joka vastaa lasten erikoissairaanhoidosta Suomessa. ULS:ssa hoidetaan sekä akuutteja että pitkäaikaisia sairauksia, ja se toimii myös tutkimuksen ja opetuksen toimintaympäristönä. Sairaala tunnetaan modernista teknologiastaan, moniammatillisesta osaamisestaan ja perhekeskeisestä hoitomallista.

I
ALKU

Päivät 1-11

Päivä 1

Aamu. Yö oli sateinen. Lapsi on jo hereillä, ja Naomi touhuu aamutoimissaan. Päätin eilen illalla, että tänään juoksen. Vedän lenkkarit jalkaan, kiskaisen hupparin niskaan, sujautan puhelimen taskuun ja lähdän ulos.

Kirpeä aamuilma kietoutuu sieraimiin. Posket alkavat lämmetä. Sumuinen metsä näyttää kauniilta; paikka, jonka aika on unohtanut. Hengitykseni huuru sulautuu harmaaseen usvaan, joka kietoo puiden rungot syleilynsä. Juoksuaskeleeni vaimentuvat ja mukautuvat metsän rytmiin.

Matalalla roikkuvat oksat piirtävät viileitä viivoja käsivarsiini, mutta en hidasta. Tämä ei ole pako, tämä on itsetutkiskelua. Lehtien lomasta pilkahtelee päivän ensimmäinen valo, pehmeänä ja kultaisena, maalaten maailman uuteen sävyyn.

Saavun Aurinkolahteen, missä Itämeri levittäytyy eteeni huokaisevan jättiläisen tavoin, pinta levottomana. Jalkani tuntuvat painavammilta – eivät kivusta, vaan siitä, miten pitkä taival on juurruttanut minut maahan.

Vedän syvään henkeä ja kaivan puhelimen taskustani. Teen muutamman videon, promootiomateriaalia levyn ennakkomyynntejä varten. Tämä on osa prosessia, jota en tunne omakseni mutta jonka tiedän tarpeelliseksi. Videokamera tallentaa liikkeitäni. Jokainen otos tuntuu etäiseltä, kuin yrittäisi vangita jotain, mikä ei tahdo pysyä paikoillaan.

Palaan kotiin, juoksun jäljiltä raukeana, keho vielä matkasta väreillen. Suihkun alla vesi huuhtoo pois matkan pölyt, ja lämmin höyry täyttää keuhkot.

Naomi muistuttaa hieronnastaan. Nyökkään, mutta huomaan samalla, että nälkä on ehtinyt kasvaa kuin varkain. Pyydän häntä

keittämään puuron äänimieheni Jukan antamista höyryttämättömistä hiutaleista. Naomi keittää hiutaleet maitoon, lisää valmiiseen puuroon pilkottuja luumuja, persikoita, mustikoita: maut leikkaavat toisensa täydellisesti. Lisään päälle pienen nokareen voita, joka sulaa hitaasti lämpimän puuron pintaa pitkin. Tämä se on, sitä hyvää paskaa.

Syön hitaasti, Youtube-videoiden kuvat vilisevät edessäni, mutta en täysin rekisteröi niitä. Sormeni naputtavat puhelimen näytön pintaa, editoin someklippejä, uppoudun hetkeksi pienten yksityiskoh-tien hiomiseen. Muutama tunti kuluu kuin huomaamatta.

Naomi ilmestyy ovelle, ääni pehmeänä: ”Voitko hoitaa hetken Akaita?” Nyökkään, nousen ylös, työnnän puhelimen pois. Syötän ja yritän nukkuttaa. Lapsi on levoton, kädet hapuilevat, katse harhailee. Asettelen hänet vaunuihin, työnnän kevyesti kynnyksen yli, pieni keinutus, matka ilman matkaa, simulaatio ulkoilmasta, joka yleensä toimii.

Torkahtelua, heräilyä, itkuja. Syötän lisää. Hetket aaltoilevat tois-tensa lomassa, kunnes lopulta, viimein, hänen hengityksensä hidastuu, tasoittuu ja pehmenee uneksi. Tunnen väsymyksen hiipivän omaankin kehooni.

Naomi lähtee, ja hetken ajan koti tuntuu pysähtyneeltä. Asetun koneen ääreen, sormenpäät arpovat näppäimistön yllä, mutta ennen kuin ehdin painaa ensimmäistäkään näppäintä, se alkaa. Sirpaleinen itku. Nousen, otan hänet syliini ja tunnen, kuinka pieni keho värisee itkun jäljiltä. Syötän lisää, keinutan ja kävelen ympäri asuntoa aske-leideni piirtäessä näkymättömiä ympyröitä lattiaan.

Akai väsähtää, raskas huokaus sulkee hänen silmänsä. Lasken hänet takaisin vaunuihin, pidätän hengitystäni, aivan kuin hiljaisuus voisi säilyä, jos vain olen tarpeeksi varovainen. Hetken rauha, sitten särkyvä itku täyttää huoneen jälleen. Nostan hänet syliin uudelleen, keho painuu tiukemmin rintaani vasten, pieni sydän hakkaa rytmiiään omaani vastaan. Avaan suuni, ja sanat virtaavat esiin, pehmeinä ja matalina. Gil Scott-Heronin ”Did You Hear What They Said?” -säkeet,

jotka olen laulanut niin monta kertaa, että niistä on tullut taika, loitsu, joka purkaa levottomuuden kerros kerrokselta.

Did you hear what they said?

Yeah, did you hear what they said?

Did you hear what they said

About his mother and how she cried?

They said she cried 'cause her only son was dead

They said she cried 'cause her only son was dead...

Se toimii nytkin. Itku hiipuu, hengitys tasaantuu, silmäluomet käyvät raskaiksi. Lasken Akain varovasti sänkyyni, aivan viereeni. Avaan taas läppärin, palaan siihen maailmaan, jonka hetki sitten jätin kesken.

Sitten jokin kiinnittää huomioni. Vilkaisen häntä, ja tajuan – suusta ja sieraimista valuu maitoa. Silmät ovat kiinni.

Kehoni jähmettyy. Tukehtuuko hän? Ei ääntä. Nostan, ei mitään. Taputan selkään, katson, ei reaktiota. Kovempaa. Kädet vain retkähätyvät. Missä puhelin? Aikaa ei ole. Lasken hänet selälleen ja painelen rintaa. Olen käynyt ensiapukurssin vuosia sitten, mutta muistanko mitään? Miten se *heimlich* tehdään? Muistan, että rintalasta voi murtaa painelusta.

Huomaan maidon seassa limaa tai räkää. Jatkan silti ja yritän saada kontaktia. Käytän ääntäni, taputtelen selkään. Yhtäkkiä Akai vetää pari nopeaa henkäystä, mutta on yhä poissaoleva. Taputan selkään uudelleen. Hetken päästä – yskäisy, maitoa ja itku. ”Ei helvetti...” Juoksen keittiöön, muistan tarkalleen, missä nenäimuri on. En epäröi sekuntiakaan. Asennan suuttimen, imen täydellä voimalla maidot ulos. Lapsi itkee, nostan syliin. ”Ei hätää.”

Minuutit muuttuivat ikuisuudeksi, mutta nyt aika avautuu uudelleen. Helpotus palaa. Maitoa on joka puolella, joten vien Akain pesulle. Lasken hänet vaipanvaihtoalustalle ja pystytän pesualtaan. Otan vesilämpömittarin kaapista ja lasken veden. Nostan lapsen

syliin, jolloin hän rauhoittuu. Kerron, ettei ole mitään hätää. Kun vesi on lämmin, lisään muutaman tipan pesuöljyä ja lasken hänet altaassa olevaan istuimeen. Sitten kastelen pikkupyhkeeseen lämpimällä vedellä ja asetan sen hänen rintakehälleen. Hän rauhoittuu, kun pesen häntä. Peilistä näen, että partani on maidossa. Huuhdon sen lavuaarissa. Kuivaan lapsen, puen, vien makuuhuoneeseen. Haluan vaihtaa puhtaan paidan, lasken hänet hetkeksi alas, mutta heti kuuluu itku. Vaihdan paidan salamannopeasti ja otan hänet takaisin syliin. Kävelen ympäri asuntoa. Lopulta hän nukahtaa.

Oikealla kädellä asettelen tyynyjä sohvalle ja käyn makuuasentoon vauvan nukkuessa rinnallani. Hetken makoiltuani nukahdan myös.

Naomi saapuu kotiin. Kerron kaiken. Hän ottaa lapsen eikä halua laskea häntä sylistään koko iltana. Hän pitää lasta kantorepussa, silitäten, suukottaen. ”Hän säikähti”, Naomi kuiskaa. Lapsi kaipaa syliä. Hän näyttää muuten normaalilta, joten ajattelemme, että kaikki on hyvin. Naomi googlaa vauvojen puklailusta: ”Ehkä hän söi liikaa?” Kerron, että olin syöttänyt paljon.

Naomi ehdottaa, että kysyisimme asiasta seuraavan päivän tuberkuloosirokotuksen yhteydessä, tai jos voisimme tiedustella sitä Uuden lastensairaalan päivystyksessä rokotuksen jälkeen. Ajatuksena lähinnä on, ettei tilanteessa ole joutunut maitoa keuhkoihin tai muualle. Mutta netistä selviää, ettei lastensairaalan päivystykseen voi mennä muulloin kuin niinä aikoina, kun oman terveystaseman päivystys ei ole auki.

Ilta etenee tavallisten askareiden parissa, ja vaikuttaa siltä, että selvisimme tilanteesta säikähdyksellä. Akain itkuisuus on jo täysin poissa. Yökin sujuu normaalisti.

JESSE EKOW AWIR MARKIN, synt. 1985

Jesse-nimi tulee afrikkalaisamerikkalaiselta yleisurheilijalta ja olympiavoittajalta Jesse Owensilta, jota kutsuttiin ”Hitlerin nöyryyttäjäksi”. Owens voitti natsi-Saksan isännöimissä Berliinin olympialaisissa vuonna 1936 yhteensä neljä kultamitalia: 100 metrillä, 200 metrillä, pituudessa ja 4 x 100 metrin viestissä.

”Nyt on mun vuoro nöyryyttää, tai sanotaanko haastaa, muunlaisia tekijöitä ja näitä varjoja, joita on laskeutunut meidän perheen ylle”, Jesse toteaa, kun kirjaprojekti on jo hyvässä vauhdissa.

Ekow tarkoittaa ”torstaina syntynyttä” erityisesti akan- ja fante kansojen keskuudessa. Jessen isä on fante, ja Ghanassa on tapana antaa lapselle viikonpäivään perustuva nimi. Takaperin Ekow muodostaa sanan ”WOKE”, joka englanniksi tarkoittaa valveutuneisuutta yhteiskunnallisista epäkohdista. Jesse vitsailee sillä, että hänen nimesään ”on jo kaikki vastaukset”.

Awir-nimen Jesse on saanut isoisältään, Joseph Kwesi Awir Markinilta, joka työskenteli pankinjohtajana Accrassa 1960-luvulla. Nimen kulkeutuminen sukupolvelta toiselle kertoo suvun vahvasta perinteestä ja kunnioituksesta aiempia sukupolvia kohtaan, vaikka Awir-nimen alkuperä ja merkitys ovat jääneet ajan myötä arvoitukseksi.

The Megaphone State -duon aikaan Jesse käytti artistinimeä Thelo Ekow, jonka ensimmäinen puolikas tulee jazz-pianisti Thelonious Monkista (1917–1982). Hänet tunnetaan omaperäisestä improvisaatiotyylisestä ja monista jazzstandardeiksi muodostuneista sävellyksistä. Monkia pidetään yhtenä bebop-tyylin kehittäjistä.

Jesse valitsi nimen myös sen ainutlaatuisuuden takia, sillä kovin monella muulla tuskin on vastaavanlaista taitelijanimeä. Hiphop-kulttuuri on sämpläyskulttuuria: nimillä ja sisällöillä voi leikitellä ja niitä voi muokata omaan makuun sopiviksi, jos sen vain tekee alkuperäisiä teoksia kunnioittaen.

Soolouran käynnistyttyä monikaan ei kuulemma yhdistänyt Jesse Markinia The Megaphone Staten Thelo Ekowiin.

”Itse asiassa jotkut ovat kertoneet, että kun he näkivät ’Blood’-musiikkivideon ensimmäistä kertaa, he ajattelivat, että Thelo Ekow näyttää videolla ja että Jesse Markin on joku ihan toinen tyyppi”, Jesse avaa huvittuneena.

Päivä 2

Aamu valkenee lempeänä kuin mikä tahansa tavallinen päivä. Kahvi tuoksuu ja keittiöstä kantautuu Naomin ja Akain jutustelu. Alamme valmistella lähtöä sairaalaan rokotusta varten. Vauva on rauhallinen, kun puen hänelle lämpimät vaatteet ja lasken hänet turvaistuimeen. Hän nukahtaa pian. Edellispäivän pohdinta siitä, että jonkun pitäisi tarkastaa Akai, ei ole enää mielessä. Hän näyttää olevan täysin oma itsensä.

Suuntaamme Uuteen lastensairaalaan. Naomi selaa puhelintaan, minä katselen ulos ikkunasta. Saavumme perille ja astumme sisään steriiliin, valkoisten seinien ja keinovalon täyttämään sairaalaan. Olemme täällä ensimmäistä kertaa. Odotushuoneessa keinutan Akain istuinta jaloillani. Liike rauhoittaa meidät molemmat. Hän nukkuu sikeästi, pehmeät henkäykset tuskin kuuluvat. Vihdoin meidät kutsutaan sisään.

Kaikki tapahtuu nopeasti, melkein liiankin nopeasti. Hoitaja pistää oven kiinni, ottaa ruiskun esiin, pyyhkäisee pienen käsivarren desinfiointiaineella ja pistää. Akai säpsähtää ja alkaa itkeä, vain pieni hetki ja sitten kaikki on ohi. Pistos, kiitos ja näkemiin. Ehdin hämmästellä, että tässäkö kaikki, kun hoitaja ohimennen mainitsee mahdolliset sivuvaikutukset. Korkeintaan pieni märkäpaise. Miettimättä asiaa sen enempää olemme taas matkalla kotiin.

Kotona Akai jatkaa uniaan tavallista pidempään. Rokotteet voivat väsyttää, aikuisiakin. Kun istumme alas, puhelin piippaa ja katson sähköpostin: *Soundi* on antanut levylleni viisi tähteä. Naomi hihkaisee, nappaa puhelimen käteensä ja lukee arvostelun ääneen. Olemme innoissamme, tämä on suuri juttu. Päätämme juhlistaa hetkeä ja lähdemme kauppaan hakemaan pienen kakun muiden ostosten lisäksi.

Tulevana perjantaina on keikka Saksassa, ja samana päivänä arvostelu julkaistaan virallisesti.

Illalla, kun koti hiljenee, Naomi silittää Akain päätä ja pysähtyy. Hän vetää kätensä pois ja katsoo minua. ”Hän on lämmin”, Naomi sanoo. Huomaan, että hänen äänensä on aavistuksen huolestunut. Akai on uneliaampi kuin tavallisesti, nukkuu raskaasti. Rokotuksen ei pitänyt aiheuttaa kuumetta, mutta merkit viittaavat siihen. Avaamme puhelimet ja googlaamme tuberkuloosirokotteen sivuvaikutuksia. Löydämme THL:n sivuilta maininnan kuumeesta ja jopa luutulhduksesta, jota sairaalassa ei mainittu sanallakaan.

Törmäämme tietoon vaarattomista kuumekouristuksista, joiden aikana vauvan liikkeitä ei saisi rajoittaa, vaikka vaisto sanoisi toisin. Naomi muistaa lukeneensa tästä aiemmin. Yritämme mitata Akain kuumeen kinalosta ja korvasta, mutta mittari ei näytä mitään huolestuttavaa.

Päätämme toimia löytämiemme ohjeiden mukaan. Vähennämme Akain vaatteita, kapaloimme hänet kevyempään liinaan ja tarkkailemme häntä herkeämättä. Hän avaa silmänsä, katsoo meitä pitkään mutta ei itke, ei inahdakaan. Päivä on ollut pitkä, ehkä hän on vain väsynyt? Päätämme jakaa yön kahteen valvomisvuoroon. Minä otan ensimmäisen, jotta Naomi saa levätä. Hän käpertyy peiton alle, mutta näen hänen kääntyilevän. Hän ei nuku. Vaihdamme paikkoja myöhemmin yöllä ja uni löytää minut hetkessä.

JESSE JA HÄNEN puolisonsa nahistelevat leikkisästi siitä, mahtuvatko molemmat sohvalle. Olen käynyt heidän luonaan kirjaprojektin vuoksi jo lukuisia kertoja. Vakavat ja kevyet keskustelut lomittuvat toisiinsa. Keskustelunaihe on syystä tai toisesta kääntynyt sukkiin. Käy ilmi, että Jesse on saanut vuosien varrella runsaasti sukkasponsoreita.

”Ekan kerran Flow’ssa mulla oli pinkit sukat, joissa oli valkoinen keskisormea näyttävä kissa. Jengille jäi ne mieleen. Sen jälkeen sukka-

lähetyskiä on alkanut tulla, ei oo itse tarvinnut paljon ostella.”

Pieni, humoristinen kiista Jessen vanhasta, rikkimenneestä t-paidasta saa Naomin heittäämään: ”Ooppa nyt rehellinen, kun Elina ja nauhurikin on paikalla.”

Jesse vastaa hymyillen: ”Ei tää nauhuri meikän kohdalla vaikuta. Monen muun kohdalla varmaan. Ja mä oon tuntenut sut niin pitkään.”

”We go waaaay back”, naurahdan, mutta Jesse pysyy kannassaan: ”No, on se mun mielestä pitkään – mitä, 2020, kun me sitä *Aina ollu tääl* -kirjaa varten juteltiin. Monesti, kun mä tapaan ihmisiä, mä tiedän jo ensisekunneista asti, tullaanko toimeen vai ei. Enkä mä tähän kirjaprojektiin oikein tienny mitakaan”, Jesse heittää mutta vakavoituu: ”Mulle tuli sun kanssa silloin fiilis, että sitä, mitä mä sanon, oikeasti kuunnellaan. Ja sulla oli hyviä, erilaisia kysymyksiä. Mä oon kuitenkin tehnyt paljon haastatteluja ja jossain vaiheessa aloin jo vähän hermostuakin, kun ne kyseli kaikkea tyhmää, ilman mitään esitietoja musta. Samoihin aikoihin tuli just se Gettomasa-kohu, kun hän oli hermostunut toimittajan turhiin kysymyksiin. Mä samaistuin siihen.”

Jessen kohdalla narratiivin runko on usein mennyt näin: musta mies, Viljakkala, rasismi, oivoi, olet uhri; anna meille joku anekdootti, niin voidaan taas puskea tarinaa siitä, kuinka vaikeaa sulla on mustana miehenä ollut. Sen kaltaisia kertomuksia on media ollut pullollaan aina 2000-luvun alusta asti, kun Jesse alkoi saada nimeä The Megaphone Staten toisena osapuolena.

Jesse ei kuitenkaan näe itseään uhrina eikä ole koskaan nähnytkään. ”You should see the other guy!” Monelle samankaltaiset kokemukset olisivat varmasti olleet rankkoja, mutta Jesse näkee myös persoonallisuuden vaikuttavan yhtälöön. Isä, setä ja muut läheiset ovat iskostaneet häneen jo pienestä asti tietynlaisen koodin: taistelet sen puolesta, mihin uskot, et peräännä. Jesse on oppinut lukemaan ihmisiä hyvin. Se on usein ollut selviytymisen kannalta välttämätöntä.

Päivä 3

Aamulla herätessäni Naomi kertoo, että Akailla oli yöllä ollut lyhyt, lievä kuume-kouristus. Lapsi oli kapaloituna kevyessä harsossa, ja Naomi oli yrittänyt herättää minut kysyäkseen, rajoittaisiko se liikaa Akain liikkeitä. Olin puoliuunessa kuulemma vastannut, ettei siitä olisi haittaa. Myöhemmin kohtaaminen toistui, mutta muuten yö sujui normaalisti.

Naomilla on aamulla Teams-valmennus synnytyksen jälkeisestä liikunnasta, mutta juuri ennen sen alkua Akai saa uuden lyhyen kohtauksen. Naomi huutaa minut makuuhuoneeseen. Pyydän Naomia soittamaan päivystykseen ja etsin Youtubesta videoita kuume-kouristuksista. Lähipäivystys tarjoaa takaisinsoiton, ja odotellessamme päätämme tilata Woltilla uuden kuumemittarin varmistaaksemme ruumiinlämmön. Puolen tunnin kuluttua päivystyksestä soitetaan. Selitämme tilanteen ja mainitsemme edellispäivän rokotuksesta. Hoitaja konsultoi lääkäriä ja ohjaa meidät suoraan Uuden lastensairaalan päivystykseen. Hän kuulostaa rauhalliselta, mikä lohduttaa hetken.

Kuumemittari on vielä matkalla. Odotamme sen saapumista, koska se pitää ottaa henkilökohtaisesti vastaan. Tilaamme Uberin ja lähdemme heti, kun mittari on käsissämme. Matkan aikana uusia kuumetärinöitä ei tule.

Kun pääsemme hoitajan arvioitavaksi, kerromme kuume-kouristeluista, rokotuksesta ja kahden päivän takaisesta tukehtumistilanteesta. Tukehtumisesta ei kysytä mitään. Mittari ei näytä kuumetta, mutta hoitaja toteaa, ettei se poissulje aiempaa kuumetta. Hän kehottaa odottamaan lääkäriä ja ohjeistaa kuvaamaan mahdollisen seuraavan kohtauksen.

Puolen tunnin kuluttua Akai saa uuden kohtauksen. Naomi alkaa kuvata, ja kutsumme hoitajan. Hän vilkaisee nopeasti ja palaa pian kollegojen kanssa. Meidät siirretään käytävälle odottamaan, ja Naomi purskahtaa itkuun. Ajatukset risteilevät: Kuinka vakavaa tämä on? Miksi lääkäreillä kestää? Kuinka lohdutan Naomia? Mutta ainakin olemme täällä, oikeassa paikassa.

Käytävällä lastenneurologi Taija Seppänen (nimi muutettu) haastattelee meitä ja kirjaa tapahtumat ylös. Käy ilmi, että ensitutkimuksessa on havaittu subduraalinen eli kallonsisäinen vuoto. Neurokirurgia konsultoidaan, mutta syytä oireille ei saada vielä selville.

Siirrymme odotushuoneeseen ennen jatkotutkimuksia. Lopulta meille kerrotaan, että Akain tila on vakaa ja saisimme mennä hänen luokseen. Näen lapsemme sängyllä, tajuttomana, letkuihin kytkettynä. Laitteet piippaavat. Naomi itkee. Olen järkyttynyt ja epäuskoinen mutta aivan varma, ettei tämä ole vain kuumetta.

Hoitaja kertoo, että neurokirurgi tulisi tapaamaan meitä pian. Odotamme tunteja, kunnes hoitaja saapuu ja pyytää meitä seuraamaan. Käytävillä kävellessä ilmapiiri muuttuu. Sairaalan kiireisen hälyn tilalla on painostava hiljaisuus. Sitten näen heidät: kaksi poliisia.

Meidät erotetaan eri huoneisiin ja kuulustellaan. Kerron poliisille kaiken sen, minkä olin jo aiemmin selvittänyt Seppäselle. Silti minusta tuntuu, että yksityiskohdat, kuten tukehtuminen ja epäilemämme kuume, jäävät poliisilta huomiotta. Hän keskittyy vain seikkoihin, jotka voisivat viitata rikokseen. Poliisin mukaan asiassa epäilään tässä vaiheessa heitteillejättöä.

Tunnin kuulustelun jälkeen minut päästetään pois. Palaan huoneeseen, jossa Akai oli ollut, mutta hänet on siirretty teho-osastolle. Paikalla on vain Naomi. Kysymme hoitajalta, miten pääsemme teho-osastolle. Hän ohjeistaa ja kertoo lisäksi, että lastensuojelulle on ilmoitettu. Lähdemme kohti teho-osastoa. Saapuessamme sinne järkytys lyö vasten kasvoja. Akai makaa laitteisiin kytkettynä, hauras keho täynnä letkuja. Naomi purskahtaa itkuun. Kaikki ympärillä